

GENERELLE ANBEFALINGER FRA SEMINARET

De følgende anbefalinger er udarbejdet af deltagerne i seminarets fire workshops. Deltagerne repræsenterede unge, forskere, fagfolk og beslutningstagere, som har involveret sig i indsatsen til forebyggelse af selvmord.

Bemyndiggørelse og inddragelse af unge

- Fokuser på trivsel og afsætte ressourcer til at fremme en sund livsstil blandt unge i Arktis gennem en generel forbedring af de samfundsøkonomiske forhold i nordpolsegnene.
- Øge unges selvværd gennem bemyndiggørelsesaktiviteter.
- Fremme initiativer fra og for unge – styrke de unges inddragelse i politiske beslutninger, der berører dem, ved oftere at indbyde dem til at deltage i konferencer, seminarer og workshops.
- Give de unge flere og større muligheder for at udtrykke sig kreativt og kunstnerisk gennem ungdomsklubber, -programmer og -uddannelse.
- Uddanne ungdomsmentorer og skabe mentornetværk og -programmer.
- Støtte koordinering og samarbejde blandt ungdomsorganisationer i hele Arktis.
- Møde de unge i øjenhøjde og målrette forebyggende tiltag mod de unges miljø.

Forskning og dokumentation

- Fremme løsningsfokuseret forskning – forskning, der giver noget tilbage til lokalsamfundene og deltagerne.
- Der er behov for at dokumentere programmer og tiltag til at forebygge selvmord og fremme trivsel i hele Arktis og på alle planer:
- Deskriptiv og formativ evaluering med fokus på processen snarere end på resultatet.
- Forskning i politikker.
- Komparativ forskning i forskellige tværnationale og arktiske tilgange til sociale politikker.

Lokale og faglige samarbejder

- Forebyggelse og intervention skal indgå i et tæt samarbejde med lokalsamfundene og med respekt for både lokale kulturværdier og lokalsamfundenes parathed.
- Forbedre koordineringen af tiltag, partnerskaber og tværfagligt samarbejde mellem forskere, beslutningstagere og fagfolk.

Omfattende forebyggelse

- Bredt anlagte programmer til forebyggelse af selvmord skal være gennemgribende og skal omfatte både forebyggelse, intervention og postvention.

- Reducere udbredelsen af stofmisbrug, vold og sexmisbrug samt tilbyde flere behandlingsmuligheder.
 - Etablere centrale krisenetværk, som er synlige og lette at komme i kontakt med for de unge for derigennem at øge bevidstheden om de ressourcer, som er til stede.
 - Inddrage forældre og ældre med ressourcer og give dem de fornødne færdigheder til at deltage aktivt i tiltag til forebyggelse af selvmord.
 - Øge forældrekompetencer gennem forældreuddannelse.
 - Tilskynde til åbenhed og styrke menneskers evne til at håndtere selvmordsrelaterede problemer.
- "Song of life" fremført af de unge

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

Anbefalinger fra workshop 1

Lovende praksis i hele Arktis: Hvad får det til at fungere?

- Selvbestemmelse er afgørende for arbejdet inden for dette felt. Alle tiltag skal gennemføres i samarbejde med lokalsamfundene, fordi løsningerne findes blandt befolkningen og ikke nødvendigvis kommer udefra. Det er derfor meget vigtigt at sætte lokalsamfundene i førersædet for forebyggelsesprojekterne.
- Det er afgørende at udvise respekt for befolkningen og dens kultur og at anerkende, at hver landsby har sin egen karakter. Gensidig respekt mellem alle parter i projektet er afgørende.
- Projekterne skal være kulturbundne, fordi kuren findes i kulturen.
- Forebyggelse af selvmord er en langvarig proces, der består i at fremme trivslen, såvel den mentale som den fysiske, sociale og åndelige trivsel – den samlede trivsel ud fra et helhedssyn. Ved at forøge trivslen vil vi nedbringe antallet af selvmord.
- Det er vigtigt at fokusere på livet frem for selvmord ved at anlægge et livsbekræftende fokus i forebyggelsen af selvmord. Forebyggelsesprogrammerne skal fokusere på liv og trivsel, ikke på selvmord og død.
- Det er afgørende for et program til forebyggelse af selvmord at fastslå lokalsamfundets parathed. Man skal møde folk, hvor de er.
- I programmer til forebyggelse af selvmord er det vigtigt at anvende en bred tilgang, der omfatter både forebyggelse, intervention og postvention.

- Vi skal lære af hinanden og udvise generøsitet ved at dele ud af vores viden. Vi kan lære af andre indfødte befolkninger, der har gennemlevet historiske traumer. Dette seminar bør ikke blot handle om at udveksle ideer – vi skal lære af hinandens succeser.

Styrkebaseret tilgang – håb og livskraft i praksis

- Selvmord er uforeneligt med livets værdier – traditionelle værdier. Et program skal bygge på traditionelle værdier. De unge lærer værdierne ved at udleve dem – ikke ved at læse om dem. Dialog og gensidig forståelse mellem generationerne og mellem de unge og de ældre er af stor vigtighed. De unges nye viden og de ældres traditionelle viden er begge vigtige aspekter. De ældre har dermed en vigtig rolle at spille. Det er dog vigtigt at se kendsgerningerne i øjnene og erkende realiteterne. Mange voksne og ældre har selv gennemlevet traumer. Blot fordi man har nået en vis alder, er man ikke nødvendigvis et godt forbillede. I forebyggelsen af selvmord er det derfor vigtigt at fokusere både på de unge og de ældre.

Samarbejde og tværfaglighed

- Det er af stor vigtighed, at partnerskaberne bygger på gensidig respekt. Selvmord er et problem, der berører alle, og alle skal tage del i at finde en løsning.
- Det er desuden afgørende for et forebyggelsesprogram eller -tiltags succes, at det ikke indebærer en skæv magtfordeling. Brug af lokal ekspertise er vigtig; lokal erfaring skal anerkendes i et samarbejde med f.eks. udefrakommende viden. Samarbejde er en del af inuitternes tradition.
- Der er behov for mere samarbejde på dette område. Samarbejde med forskellige statslige og kommunale organer om forebyggelsesprogrammer og -tiltag kan gavne og støtte arbejdet og bidrage med forskellige aspekter, perspektiver, erfaringer og kompetencer.
- Der er behov for flere ressourcer (materialer, ideer, energi, mennesker, information)

Dokumentation af praksis

- Det er vigtigt at være kreativ i den måde, hvorpå vi vurderer indsatsen til forebyggelse af selvmord – selvmord er et komplekst fænomen, og det kan være vanskeligt at vurdere effekten af interventionen, fordi der er så mange faktorer, der ligger uden for vores kontrol. Vi skal favne bredt og være kreative, når vi vurderer og rapporterer resultaterne, idet vi ud over de rene statistikker også skal inddrage de sociale sammenhænge.
- Det er vigtigt at være opmærksom på, at forebyggelse af selvmord er en langsigtet proces, og at vi derfor ikke skal forvente umiddelbare resultater i form af et pludseligt fald i antallet af selvmord. Vurderingen skal således være mere procesorienteret end resultatorienteret. Det er vigtigt at få tilbagemeldinger fra de berørte mennesker selv.

- Et eksempel på en anden måde at vurdere indsatsen på er at benytte en central rapportør, der vurderer projektet ved at bruge tid på at tale med de involverede mennesker.
- Det er vigtigt at huske på, at et godt datagrundlag kan gøre det lettere at rejse midler til nye tiltag.

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

Anbefalinger fra workshop 2

Fokus på børns trivsel

- Med baggrund i alt det, der sker i Arktis, og alt det, vi ved om den demografiske udvikling omkring Nordpolen, er der behov for at anlægge et overordnet fokus på børns trivsel, herunder forhold som livskraft, beskyttende faktorer, socialpolitik og intervention. Gruppen var navnlig imponeret over et bestemt eksempel på forskningens evne til at bane vej for positive sociale forandringer i form af det overordentligt vigtige arbejde, der i øjeblikket foregår på Videnscenter om Børn og Unge (MIPI) i Grønland, hvor man arbejder med det følsomme emne seksuelt misbrug af børn.

Integrativ gennemgang af litteraturen om selvmord i nordpolsegnene

- Der er behov for en integrativ gennemgang af litteraturen om den vigtige forskning i selvmord i nordpolsegnene. Dette skal indbefatte en gennemgang af de effektive tiltag i indsatsen til forebyggelse af selvmord i nordpolsegnene og kan iværksættes af Det Arktiske Råd.

Løsningsfokuseret forskning

- Der er behov for at fokusere på tilgange, der afprøver teori gennem løsninger. Eksempelvis kan en forsker udtænke en intervention, der direkte afprøver en teori og derved – ud over at afprøve en abstrakt idé – er til direkte gavn for lokalsamfundet. Dette understreger vigtigheden af, at forskningen giver noget tilbage til lokalsamfundene og deltagerne i forskningen.

Dokumentation og evaluering

- Der er behov for at dokumentere programmerne og det, der gøres i hele Arktis. Dette understreger vigtigheden af deskriptive og formative evalueringer af programmer og politikker samt summative evalueringer af resultaterne.

Eliminering af kløften mellem videnskab og politik

- Der er et kritisk behov for forskning i politikker – navnlig komparativ forskning i forskellige tværnationale tilgange til de sociale politikker – som direkte eller indirekte kan bidrage til at forebygge selvmord og fremme trivsel. Eksempelvis er de forskellige nationale tiltag til at indskrænke adgangen til redskaber til at begå selvmord, såsom våbenkontrol, som led i forebyggelsen af selvmord, et eksempel, hvor lokale instanser kan lære noget af hinanden om løsninger.

Eliminering af kløften mellem videnskab og praksis

- Der er behov for at etablere partnerskaber med dem, der bruger forskningen. Denne form for forskning i, hvordan forskningsresultater omsættes til praksis, stiller krav om en løbende dialog og et løbende samspil mellem forskere, fagfolk og beboere i lokalsamfundene. Sådanne partnerskaber kan bistå med at gøre forskningen lokalt relevant og kulturelt bevidst.

Bedste praksis i forskningen

- Fokus i bestræbelserne på at identificere den bedste praksis skal nu rettes mod praksis i forskningen, på samme måde som det tidligere har været rettet mod praksis i samfundet.

Hvilke former for forskning fungerer i nordpolsegnene og er samtidig samarbejdsorienterede, inddragende, lægger vægt på lokal styring og skaber processer og resultater, som er af værdi for lokalsamfundene? Hvilke former for forskningspraksis fjerner koloniseringen ved at bygge broer over kløfterne? Der er behov for at bygge bro over kløfterne mellem de indfødte kulturbundne videnssystemer, kulturerne hos lokalsamfundene i nordpolsegnene og videnskabskulturen.

Dobbelte spændinger

- Vi har observeret to spændinger inden for forskningen i forebyggelse af selvmord, der ideologisk ofte fremstilles som modsætninger, selv om der er behov for begge tilgange:
 - Folkesundhed over for klinisk praksis. Der er behov for forskning, som ud fra et folkesundhedsperspektiv forholder sig til de sociale determinanter for selvmord. Dette indbefatter forhold som historiske og nutidige traumer, kolonistatus, sociale overgange, samfundsøkonomiske stressorer, kulturelle forandringer og ændringer af kønsrollerne. Samtidig er der behov for forskning, der identificerer den bedste praksis til at varetage behovene hos de mennesker, der er i umiddelbar fare for at begå selvmord.
 - Global over for lokal. Der er behov for at fremhæve eksisterende forskning fra andre indfødte samfund og fra andre internationale sammenhænge med relevans for Arktis. Hvilken forskning er allerede udført andetsteds og behøver ikke at blive gentaget?

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

Vi ved for eksempel allerede, at misbrug af et barn er en destruktiv, medvirkende faktor, der øger den pågældendes selvmordsrisiko.

Der er således ikke for øjeblikket behov for mere forskning på dette område, for at vi kan forstå de sociale problemer, som sexmisbrug forårsager. Hvad vi derimod har behov for er at blive mere åbne over for at se, hvornår generelle forskningsresultater er relevante i Arktis, og hvornår dokumentation for

forskningen ikke er økologisk relevant. Dette for at sikre, at vi ikke konstant vælger teorier og programmer, der alligevel ikke virker, og i stedet bruger forskningen til at finde løsninger. Specifikke eksempler på, hvad der mangler i den almindelige, ikke-arktiske forskning er blandt andet definitioner på et godt liv og på, hvad mennesker i lokalsamfundene opfatter som trivsel? Hvordan udvikler de unge i lokalsamfundene deres livskraft?

Netværk for forskning i selvmord i nordpolssegnene

- Der er behov for bedre kommunikation blandt forskere i selvmord i nordpolssegnene. Alt for mange af os arbejder inde i vore respektive nationale siloer uden at kommunikere på tværs af det arktiske område. Der er behov for et forum, hvor lokalsamfundenes beboere kan møde fagfolk, beslutningstagere og forskere. Virtuelle forbindelser kan hindre, at der opstår kløfter, mens fysiske møder hvert andet år reelt ville bringe forskning og praksis videre.

Anbefalinger fra workshop 3

Bred tilgang

- Der er et generelt behov for at styrke den enkeltes selvværd og fokusere på livsværdier.
- Der er behov for mere forebyggelse set i forhold til det stadig mere krævende miljø i samfundet, og vi er alle nødt til at være bedre til at lytte til hinanden.
- Det er vigtigt at kombinere træning af krop, psyke og sjæl, og disse aspekter skal alle udvikles ligeligt som en helhed.
- Der er et generelt behov for mere forebyggelse af stofmisbrug.
- Der er behov for at etablere et center for parterapi og -rådgivning, som kan rådgive forældre om forælderrollen.

Unge tilgang

- Der er behov for, at samfundet i højere grad støtter tiltag, som arrangeres af unge.
- Alle skoleelever bør tilbydes mulighed for rådgivning om deres problemer. Der er behov for at oprette stillinger på alle skoler til terapeuter, der kan rådgive børnene (f.eks. på skolerne i Ilulissat).
- Kirkerne bør bruges mere hensigtsmæssigt på en måde, der er mere tilgængelig og egnet for de unge.

Inddragelse af alle generationer

- Det vil være ønskværdigt at inddrage både ældre og forældre i lokalsamfundenes projekter og problemløsning, da de er kilden til den kolossale styrke, vi har brug for.
- Ældre og forældre bør derfor opfordres til at involvere sig mere aktivt i sociale samfundsprojekter.

- Der er behov for at styrke samspillet mellem forældre og deres børn og hjælpe dem til at være mere åbne omkring deres problemer.

Styrkelse af fagfolkene

- Der er behov for flere og mere fleksible uddannelsesmuligheder med økonomisk støtte til socialrådgivere og andre fagfolk, der arbejder på dette område.
- Der er behov for mere støtte til fagfolkene på dette område i deres bestræbelser på at udføre deres arbejde forsvarligt, både fra offentligheden og fra de lokale og statslige myndigheder.
- Der er behov for at styrke den arbejdsgruppe, som søger at begrænse udbredelsen af vanrøgt og misbrug og at hjælpe ofre for vold og sexmisbrug samt alkohol- og stofmisbrug.

Dokumentation af praksis

- Der findes allerede iværksat gode forebyggelsestiltag i Grønland, men der er behov for mere vurdering af, hvilke af disse der virker.

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

Gruppe 1

- Der er behov for flere midler til behandling af alkohol- og stofmisbrug.
- Sætte opslag, der udtrykker håb, op på offentlige steder, hvor mennesker ofte opholder sig, mens de venter (busstoppesteder, ventesale osv.).
- Give unge mennesker redskaber til at håndtere vanskelige situationer og følelser, give dem færdigheder i at løse problemer og lære dem, hvordan de kan motivere sig selv.
- De unge har behov for forbilleder i dagligdagen.
- Etablere workshops for kommunikationsfærdigheder inden for kunst, kultur og talekunst.
- Opbygge selvbevidsthed hos unge samt KULTUREL IDENTITET
- Behov for at forstå og opleve sprog, jagt, fiskeri, historie, hvordan man kan overskue en globaliseret verden, og inuitternes åndelighed
- Oprette en lejr, hvor unge og ældre sammen kan opleve naturen
- Skabe internationale medielejre
- Fremme tværkulturelle og nationale udvekslinger med og på tværs af landene i Arktis
- Udvikle musik- og sangskrivermuligheder for unge
- Lytte! Voksne til unge
- Voksne skal forstå forskellen mellem formel og fortjent autoritet.
- Der er behov for flere midler til forebyggelse af selvmord.
- Der er behov for offentlig information om koloniseringsprocessen og dens potentielle indvirkning på menneskers adfærd.
- Der er behov for mere fokus på og respekt for jægere og fiskere.

- Lærere har behov for uddannelse i kommunikationsfærdigheder, og kurser i at opdage og forebygge selvmordstendenser bør gøres obligatoriske.
- Der bør udvikles en inuit-baseret læseplan, som indbefatter undervisning i inuiternes historie i hele Arktis samt sammenhænge mellem de arktiske nationer.
- Der er behov for en bredere almen indsigt i selvmordets historiske rolle i inuitkulturen.

Gruppe 2

Lokale strategier

- Etablering af ungdomsgrupper i lokalsamfundene med klart udtrykte mål:
- Tilvejebringelse af midler gennem forskellige målspecifikke projekter.
- Der bør arrangeres gruppemøder mellem forskellige regioner for at udveksle projektideer.
- Grupperne bør optræde i radioen en gang om måneden for at drøfte de tiltag, de arbejder med.
- Kan gennemføre kampagner og distribuere materiale til andre lande.
- Afholde debataftener om emner af interesse for unge.
- Etablere skoler eller ungdomsvirksomheder for at rejse midler til sports- eller kulturprogrammer.
- Skabe mentorprogrammer og -netværk for unge.

Nationale strategier

- Udvikle programmer, hvor indfødte folkeslag tjener som forbillede (mentorprogrammet i Canada kan tjene som eksempel).
- Mere international avertering, formidling og distribution af materialer mellem inuit-grupper for at udveksle ideer og information.

Koordination og partnerskaber

- Der er behov for flere koordinatore inden for indsatsen til forebyggelse af selvmord.
- Det er vigtigt at forholde sig til, at alkoholmisbrug, vanrøgt og vold alle er aspekter af vores sociale arbejde. I forebyggelsen af selvmord må vi derfor inddrage alle disse indbyrdes sammenhængende aspekter, og der er behov for en mere koordineret indsats på hele området.
- Det ville være nyttigt at etablere tværarktisk formidling/samarbejde med det formål at udveksle ideer og erfaringer.

Anbefalinger fra workshop 4 – Ungdomsseminar

De unge deltagere delte sig op i tre grupper til små rundbordsdiskussioner om, hvad unge, eksperter, fagfolk og beslutningstagere kan gøre for at forbedre unges trivsel i Arktis. Hver af grupperne drøftede følgende spørgsmål: "Hvad kan der gøres på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan for at øge livsglæden i Arktis?"

Det følgende er de anbefalinger, som man nåede frem til under disse gruppedrøftelser:

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

Anbefalinger fra de unge

Da de unge deltagere sluttede sig til den øvrige del af seminaret, gjorde de en flot entré, da de fremførte Livets Sang (Song of Life):

Her er Livets Sang

Dagen rejser sig

Med morgengryets lys

Du skal også rejse dig

Med de dage, der kommer

Efter dette musikalske indslag fremlagde de unge deres anbefalinger og præsenterede efterfølgende en række multimedieprojekter, der viste de unges perspektiver for håb og livskraft, og var skabt af unge fra hele Arktis.

Mine damer og herrer,

Tak, fordi I lyttede til vores præsentationer. Vi håber, at vi kan fortsætte vores samarbejde fremover. Vi, repræsentanterne for de unge i nordpølseegnene, mødtes i går for at drøfte selvmordsproblematikken

- Offentliggøre og udveksle ideer gennem ICYC's websted:
- Tilbyde nyttige links.
- Afholde sportsturneringer mellem landene.

Gruppe 3

- Behov for koordination på alle niveauer i alle organisationer, nationale såvel som internationale.
- Behov for mere fokusorienterede medarbejdere: rådgivere og andre på området forebyggelse af selvmord bør have betaling for deres arbejde for at holde projekterne i gang.
- Udbrede Project Sapiik til hele Grønland og Arktis.
- Åbne flyruter mellem Grønland og Alaska/Canada, der giver unge mulighed for at opleve alle områder i Arktis.
- Fremme livsglæden gennem positive oplevelser.
- Der er behov for mere koordination blandt regionerne i Grønland.
- Etablere en ungdomsbasis i hvert lokalsamfund og gøre det til et sted, hvor man kan møde unge socialmedarbejdere.
- Aktivere forældrene og rådgive dem om, hvordan de kan hjælpe børnene.
- Samarbejde med skolerne og etablere aktivitetsdage mindst en gang om måneden. Der er behov for mere kommunikation mellem lærere og elever. Åbne skolernes områder efter skoletid for at give de unge et sted at være.
- Udbyde et bredere udvalg af sportsaktiviteter og andre aktiviteter i små lokalsamfund.

- Give anerkendelse til mennesker, der arbejder frivilligt med forebyggelse af selvmord, for at gøre 'jobbet' mere attraktivt.

blandt indfødte unge i Arktis. Det er almindeligt kendt, at selvmordsraten blandt indfødte befolkningsgrupper i Arktis er blandt den højeste i verden. Selvmordsmønstret i Arktis er ligeledes anderledes end i mere sydligt beliggende regioner, da det i Arktis oftest er de unge, der vælger at tage deres eget liv.

Der findes mange statistikker om, hvem det er, der begår selvmord, og mange hypoteser om, hvorfor navnlig de unge begår selvmord i så store og alarmerende antal. Men i dag er vi kommet for at fortælle jer, hvad vi mener er den bedste vej til at skabe livsglæde i Arktis. Efter at have arbejdet sammen i går har vi erkendt, at vi står over for samme udfordringer og muligheder, og at vi har et enormt potentiale for at arbejde sammen om at nå vores fælles mål. Efter de mange præsentationer, diskussioner og workshops, der fandt sted i går, er vi nået frem til følgende anbefalinger, som vi vil bede jer om at tage med i jeres overvejelser:

De indfødte unges følelse af at have en kulturel identitet er gået tabt og skal genetableres. At være bevidst om Anbefalinger præsenteret af de unge

ANBEFALINGER FRA SEMINARETS WORKSHOPS, SEKTION VI

ens kulturelle arv giver større selvværd. For at opnå dette skal vi have mere samspil mellem unge og ældre. Undervisningen i skolerne skal være kulturrelevant. Eksempelvis kunne eleverne tage ud at fiske sammen og derefter lære, hvordan fiskene renses.

De kunne derefter tage fiskene med hjem til klassen, hvor de kunne lære om fiskenes anatomi og undersøge dem i mikroskop. De Arktiske inuitters historie bør spille en større rolle i skolerne. Der bør afholdes debataftener og kulturdage, ikke alene for de unge, men for hele byen. Sådanne begivenheder kan i sig selv bidrage til at afklare mange forskellige problemstillinger, men for at kunne forstå sin kulturhistorie er det desuden vigtigt, at man har en åben dialog.

De unge har behov for flere muligheder for at forfølge deres interesser. Der er behov for flere ungdomsklubber i småbyer og bygder. De nuværende ungdomsklubber er ofte beregnet for de helt unge, men teenagere og voksne unge vil også gerne gå i klub. Der bør oprettes flere sportshold. Deltagelse på sportshold øger ikke alene selvværdet og sundheden, men trænerne er desuden en vigtig ressource, som de unge kan gå til, hvis de har problemer. De kunstneriske muligheder bør øges. Dansetrupper, musikklubber, medieorganisationer og de visuelle kunstarter gør det muligt for de unge at udtrykke sig på andre end de traditionelle måder. At etablere studenterdrevne virksomheder gennem skolerne ville indebære mange fordele. Ikke alene ville

disse virksomheder rejse midler til sportsaktiviteter, ungdomsklubber og kulturbegivenheder, de ville også give eleverne et mål at arbejde for og gøre deres tilværelse mere meningsfuld. Et mentornetværk for unge, som det, der er etableret i Canada, bør udbredes til og tilpasses andre regioner.

Disse mentorer kan være med til at inspirere de unge og give dem håb og nogen at tale med.

De unge har ikke kendskab til de ressourcer, der er til rådighed, og som kan hjælpe dem med at håndtere depressioner eller selvmordstanker. Der er derfor behov for større bevidsthed omkring eksisterende kriselinjer, hjælpecentre, rådgivere og andre ressourcer, og for etablering af sådanne krisenetværk i områder, hvor de ikke findes. Hvis

forebyggelsesprogrammerne skal have virkning, er der behov for centraliserede ungdomsbaser, der kan fungere som affyringsrampe for udbredelse af disse programmer og ressourcer – et decentralt, uformelt netværk af frivillige er simpelt hen ikke nok til effektivt at forebygge selvmord. Uddannelse af lærerne i teknikker til at opdage depressioner bør gøres obligatorisk, og oplysninger om telefonnumre til kriselinjer og andre ressourcer bør averteres oftere og opslås på offentlige steder såsom i ungdomsklubber eller på busstationer.

Endelig bør der være mere samarbejde og koordination mellem ungdomsorganisationer i alle arktiske nationer.

Hvis dette skal kunne lade sig gøre, har vi brug for økonomiske ressourcer, personale og infrastruktur til at muliggøre koordinationen. Dette er et område, hvor vi virkelig behøver jeres støtte og samarbejde.

At deltage sammen med unge fra de øvrige arktiske nationer vil styrke de unges kulturelle identitet, udvikle deres selvbevidsthed og selvværd, give dem større personlig ansvarsfølelse og hjælpe dem til at realisere deres potentiale, så de får mulighed for at opfylde deres drømme, nå deres mål og indfri deres forventninger. Disse begivenheder behøver ikke kun være af sportslig art som for eksempel De Arktiske Vinterlege, men kan også være online spilarrangementer, kulturudvekslinger, filmfestivaler og inter-arktiske konkurrencer med præmier og anerkendelse.

Efter denne konference planlægger Inuit Circumpolar Youth Council (Ungdomsrådet for inuitter i nordpolsegnene) og National Inuit Youth Council in (Det nationale ungdomsråd for inuitter) i Canada at tilpasse deres respektive websteder for at øge kommunikationen mellem de forskellige inuit-ungdomsorganisationer og at starte et arktisk netværk, hvor unge i de forskellige lande kan lære om de kulturelle bånd, som binder mennesker i hele Arktis sammen. Vi håber, at dette blot vil være begyndelsen på en række fundamentale forandringer i den måde, hvorpå unge i hele Arktis opfatter sig selv og identificerer sig med hinanden. Med jeres støtte håber vi, at disse

anbefalinger kan gennemføres i landene omkring nordpolen med det formål at bidrage til at øge livsglæden blandt unge i Arktis.

Tak.

De unge overrakte derefter en række malerier af den grønlandske kunstner Nikku Olsen til repræsentanterne for de tilstedeværende arktiske regioner.

DIALOG MELLEML UNGE, POLITIKERE OG BESLUTNINGSTAGERE, SEKTION VII

Paneldiskussion

Paneldiskussionen formede sig som en kombineret spørgsmål og svar-runde med politikere, beslutningstagere og unge fra Alaska, Nunavut, Grønland og Sapmi Norge.

Det følgende er et redigeret uddrag af de præsentationer, spørgsmål og svar, som kom frem under paneldiskussionen. Paneldeltagerne fik hver 5 minutter til en kort præsentation før debatten.

Introduktion

Socialminister Maliina Abelsen åbnede paneldiskussionen med en kort præsentation, hvori hun understregede betydningen af at omsætte viden til praktisk politik. Når vi ved, at det er de unge mænd, der har størst problemer, så bør vi måske se på kønsrollerne, påpegede hun. Vi skal spørge os selv: Hvad gør det svært at være mand i de indfødte samfund? Hvilke vanskeligheder findes der i skolesystemet?

Vi må skabe forbindelse mellem på den ene side årsagerne til selvmord, såsom vanrøgt af børn og sexmisbrug, og på den anden side forebyggelsesindsatsen. Maliina Abelsen sagde endvidere: Hvis det er det, der er årsagerne, er det det, vi skal fokusere på, og vi skal desuden fokusere på følgende spørgsmål: Hvordan kan vi omsætte vores viden om årsagerne til praktisk politik? Hun nævnte desuden behovet for at:

- Se på, hvordan vi møder børn og unge med problemer på et tidligt tidspunkt.
- Evaluere det, vi gør, og finde ud af, hvad der virker.

DIALOG MELLEML UNGE, POLITIKERE OG BESLUTNINGSTAGERE, SEKTION VII

- Udvikle tværarktisk evaluering og udveksling af erfaringer på baggrund af vores indbyrdes ligheder
- Fokusere vores politikker på de områder, hvor der er problemer
- Fokusere på trivsel frem for selvmord

Jesse Mike præsenterede sig kort og anerkendte Maliina Abelsens fokus på trivsel. Det er ikke hver dag, man hører en politiker lægge vægt på dette aspekt, sagde hun.

Borgmesteren i Regionsrådet for Nuuk, Asii Chemnitz Naarup, indledte sin deltagelse i paneldiskussionen med en række kommentarer om sit eget perspektiv som mor og ikke kun som fagperson. De fleste familier i vores del af verden er på den ene eller anden måde blevet berørt af selvmord, så vi må forene vores kræfter for at løse dette problem.

Vi må involvere de unge i vores arbejde og hjælpe dem til at realisere deres store værdi for samfundet. I unge har ansvaret for fremtiden, og hvordan livet skal udvikle sig er i høj grad op til jer, sagde Asii Chemnitz Naarup til de unge deltagere.

Aili Laue tog ordet efter Asii Chemnitz Naarup og erklærede sig enig i, at vi må fokusere på trivsel. Hvis hovedårsagen til selvmord er vanrøgt, må vi arbejde på at stoppe det, sagde hun.

Men vi må også erkende, at man ikke kan undgå at få problemer på et tidspunkt i sit liv, og vi må forstå, at det er i orden, og at det er i orden at tale om det. Vi skal derfor fokusere på at give de unge nogle redskaber til at løse problemerne i deres liv.

Bill Hogan understregede i sin præsentation behovet for at fokusere på skolerne: Vi har på dette seminar hørt en række rigtig gode ideer. Coaching og mentoring er vigtige elementer, og i stedet for at tale om programmer til forebyggelse af selvmord bør vi tale om programmer for trivsel. Bill Hogan henviste til Lisa Wexlers undersøgelse fra 2006 af, hvordan voksne betragter selvmord. Undersøgelsen viste, at voksne normalt mener, at unge begår selvmord, fordi de keder sig, og at løsningen derfor er at involvere de unge i forskellige projekter.

Omvendt mener de unge selv, at unge begår selvmord på grund af stress, og at løsningen derfor er at få de ældre til at lytte. Dette viser behovet for at formalisere de unges inddragelse gennem lovgivningen.

Når vi arbejder, skal vi arbejde med familien. Det er ofte min erfaring, at familierne bare afleverer børnene hos terapeuten og derefter går ud for at handle, idet de regner med, at terapien bare 'ordner' problemet. Men 9 ud af 10 gange er forældrene en del af problemet, sagde Bill Hogan som afslutning på sin præsentation.

Elisabeth Hensley fortalte, hvordan hendes forældre havde lært hende, at livet handler om sammenhænge. De fleste inuitter er åndelige, sagde hun. Vi arrangerer en masse begivenheder, hvor unge kan udveksle kunst og kreativitet for at fremme trivsel, og der er i øjeblikket mange unge, der føler, at der er noget i gang, og at folk kommer videre. De internationale forbindelser vil være meget nyttige fremover, ligesom de allerede har været

det tidligere, sluttede Elisabeth Hensley. Efter seminaret vil vi arrangere nogle workshops for børnene i landsbyerne for at hjælpe dem.

Jack Hicks understregede betydningen af at organisere arbejdet i hele Arktis. Vi har meget tilfælles på trods af vores forskelligheder, sagde han. Og vi må være både stædige og realistiske i vores tilgang. Det er fint med projekter, men vi må være skånselsløst realistiske og lade være med at tro, at problemerne *kun* kan løses gennem projekter, hvor man for eksempel opretter sportshold, selv om de er rigtig gode.

Staten spiller en afgørende rolle, fordi den har muligheden for at hjælpe lokalsamfundene. I Mississippi, USA har man for nylig vedtaget en lov, der gør det obligatorisk for lærere at gennemgå et 2-dages kursus i, hvordan man håndterer suicidal adfærd. Vi må lære af disse eksempler, sluttede Jack Hicks.

Carl Gøran Larsson fortsatte, hvor Aili Laue slap i sin præsentation og pegede på, at det er vigtigt for de unge at lære, at det er i orden at have det skidt. Drengene får ikke lov til at vise deres følelser, sagde han, men faktisk har vi brug for at vide, at det er o.k. ikke at slå til. Og vi har brug for at få flere drenge med, sagde Carl Christian Olsen til slut.

Debat

Hver af deltagerne havde forberedt et spørgsmål til panelet. Det første spørgsmål var fra de unge til beslutningstagerne.

Spm. 1: Subsistensjagt er meget vigtig. Hvordan har I det med at promovere jagt og fiskeri og dets indvirkning på mennesker?

- Maliina Abelsen: Ofte er unge mænd i risikogruppen, men hvorfor er det netop de unge mænd? Der er forskning, der peger på, at sønnerne traditionelt er blevet opfattet som familiens livsforsikring og derfor har fået en anden opdragelse, men at de ikke har fået redskaberne til at håndtere den moderne livsstil. Hvorfor er de unge piger bedre til at tilpasse sig? Har vi fortsat denne forestilling om den stærke mand, der forhindrer os i at give dem lov til at føle sig frustrerede? Piger opdrages måske på en anden måde, og det kan være grunden til, at de er bedre til at tilpasse sig.
- Bill Hogan: Jagt og fiskeri bruges i revaliderings- og behandlingsarbejdet for alkohol- og stofmisbrugere. Kulturelt værdifulde aktiviteter er vigtige for at hjælpe folk. I vores arbejde med psykisk syge håber vi at kunne bruge jagt og fiskeri til at hjælpe de psykisk syge med at blive integreret i samfundet på ny og blive i stand til at klare sig selv.
- Asii Chemnitz Naarup: Vi bor i Arktis, hvor der er både dyreliv og fisk. Vores hav er som et køleskab. Hvis vi virkelig bruger den mulighed, som naturen giver os, kan vi minimere fødevarerimporten.

DIALOG MELLEM UNGE, POLITIKERE OG BESLUTNINGSTAGERE, SEKTION VII

De følgende spørgsmål 2, 3 og 4 blev stillet af beslutningstagerne til de unge.

Spm. 2: Hvorfor er unge mænd udsat for risiko?

- Carl Gøran Larsson: Fordi vi ikke får lov at have følelser.
- Elisabeth Hensley: Traditionelt er det kvinderne, der har taget sig af hjemmet, mens mændene er draget ud i naturen. Mændene er nu nødt til at gå ud og finde et arbejde, men det betyder, at man må forlade sin familie. Et andet ofte fremført synspunkt er, at det er for let at blive i landsbyen uden at arbejde.
- Aili Laue: Mændene må tilpasse sig, mens kvinderne er vant til at være derhjemme. Mænd har brug for at drage ud i naturen og få afløb for deres aggressioner. Mænd har brug for at give deres følelser luft.
- Jesse Mike: Forældrene bør lære deres sønner at håndtere problemer. Måske har mødre ikke givet deres sønner lov til at gennemleve og dermed håndtere vanskelige tider. Vi skal derfor udstyre drengene med færdigheder til at overvinde problemerne og reagere hurtigt, når de kommer i vanskeligheder!

Spm. 3: Ved du, hvor du skal henvende dig, hvis nogen tænker på at begå selvmord?

- Carl Gøran Larsson: Jeg ville vide, hvor jeg kunne få hjælp, men det er meget sværere, når en ven siger til én, at man ikke må fortælle det til nogen, at han eller hun tænker på at begå selvmord.
- Elisabeth Hensley: Sundhedscentret i Alaska er rimeligt velkendt, men mange i lokalsamfundene kender det ikke eller bor for langt fra det.
- Aili Laue: Jeg kender kun Grønlands krisetelefonlinje (146) og så selvfølgelig social- og sundhedsforvaltningen.

Spm. 4: Hvad er de tre vigtigste faktorer til at give unge adgang til et godt liv?

- Aili Laue:
 - At lære de unge selvbevidsthed
 - At skabe aktiviteter såsom sport, kunst og musik
 - Vi skal være bedre til at tackle og løse problemer.Og vi skal diskutere problemerne åbent for at kunne tackle dem.
- Elisabeth Hensley:
 - Inupiaq-værdierne er en liste på 17 ting, der har gjort det muligt for os at overleve. Blandt disse vil jeg fremhæve viden om sprog, respekt og kulturel respekt.
- Carl Göran Larsson:
 - Oplevelsen af at have opnået noget som barn
 - Oplevelsen af identitet, når man bliver ældre og får behov for at vide, hvem man er

- Og oplevelsen af, at der er brug for en
- Jesse Mike:
- Identiteten er afgørende for at forstå, hvem man er.
- Hjælp til at forstå, at det er i orden at føle, at alting er helt mørkt, og at man ikke er alene.

Efter debatten mellem beslutningstagerne og ungdomsrepræsentanterne fik publikum lejlighed til at stille spørgsmål til panelet.

Spørgsmål fra salen

Spørgsmål til ungdomsrepræsentanterne: Hvordan ser I på konflikter med loven? Hvad kan ordensmagten gøre?

- Jesse Mike: Der skal opbygges en tillid mellem ordensmagten og de unge, så vi ved, at vi arbejder sammen. Når vi arbejder i et samfund, skal ordensmagten være nogen, man kan stole på, så vi skal helt klart arbejde sammen.
- Aili Laue: Politiet i Grønland har deltaget i et anti-voldsprojekt. De har holdt oplæg om at forebygge vold i folkeskolen, og det kan være et godt samarbejdsgrundlag.
- Elisabeth Hensley: I Alaska er der politiembedsmænd, men kun ca. 50 betjente til 150 lokalsamfund. Jeg kunne godt tænke mig at hjælpe stammerne med at udvikle lovhåndhævelsen.
- Carl Göran Larsson: Ordensmagten skal vise, at de ikke kun er der for at fortælle dig, når du gør noget galt, men at de også er der for at hjælpe dig.

Spørgsmål/kommentar til Asii Chemnitz Naarup: Det er meget vigtigt, at du bruger de midler, du forvalter, til at skabe et uddannelsessystem, som er baseret på vores kulturværdier som indfødt befolkning. Der må gerne etableres skoler, der bygger på vores indfødte værdier.

- Asii Chemnitz Naarup: Vores værdier skal være integrerede i vores dagligdag. I 2010 vil Sermersooq Kommune (Midt-, Vest- og Østgrønland) bruge midler på at fremme kulturværdier og -aktiviteter.

Tak for dit forslag.

Spørgsmål til beslutningstagerne: Denne konference fokuserer på livskraft og håb. Sexmisbrug har været nævnt som en af årsagerne til selvmord – har Canada og Alaska nogen behandlingstilbud – navnlig til drenge?

- Jack Hicks: Intet, der står mål med problemets omfang.

DIALOG MELLE M UNGE, POLITIKERE OG BESLUTNINGSTAGERE, SEKTION VII

- Bill Hogan: Vold i hjemmet og sexmisbrug er sat på dagsordenen. Men vi har ikke eksperterne til at tage sig af problemerne.

- Maliina Abelsen: Vi er ved at bygge et center til behandling af børn, der er blevet seksuelt misbrugt, men vi har også vanskeligheder med at finde personale, så vi skal måske starte med et mindre center eller et mobilt center.
- Aii Chemnitz Naarup: I 2010 etablerer Sermersooq Kommune et hjælpecenter for kriseramte familier.